

Қаржы нарығындағы пайыздық мөлшерлемелерге шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

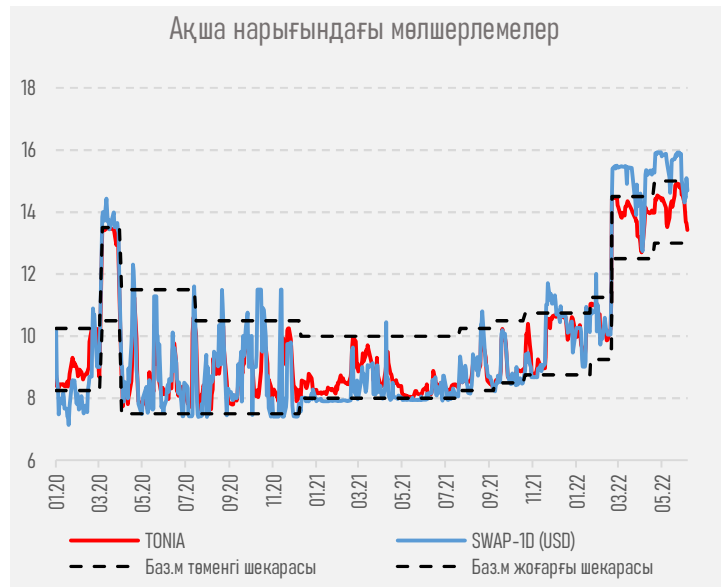
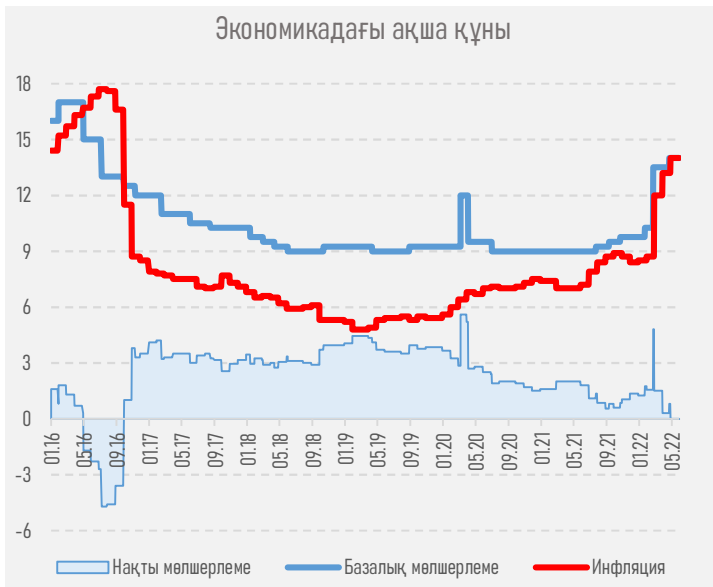
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

маусым 2022

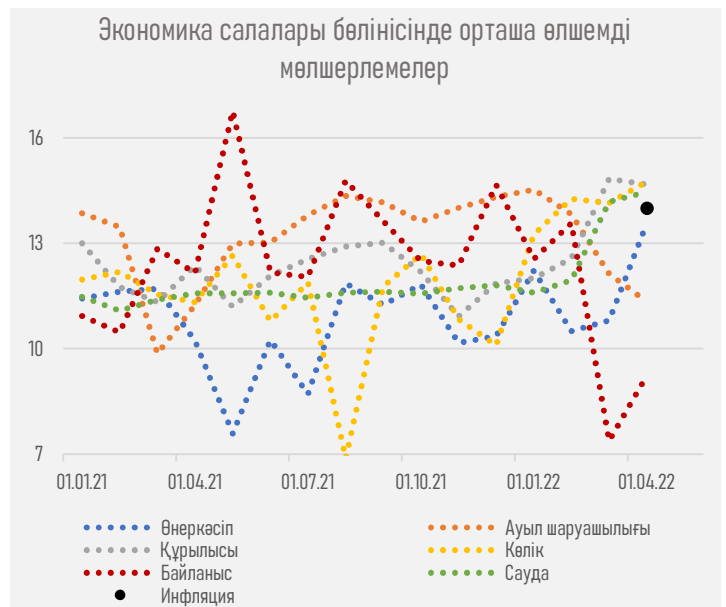
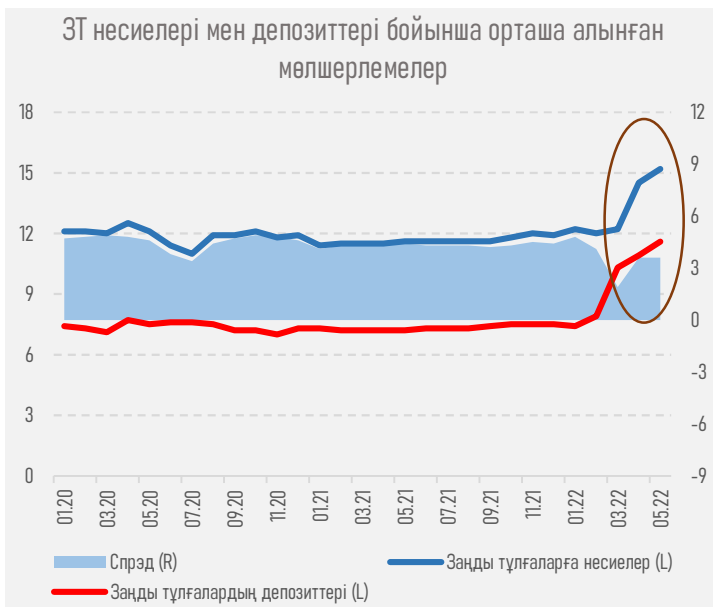
Негізгі тенденциялар:

- Инфляцияның базалық мөлшерлеменен бір деңгейге шығуы жағдайында елдегі ақша-несие шарттары ынталандырушы ретінде сипатталады.
- Мәселен, ел экономикасы үшін тепе-тең деңгейде 3–4% шегінде қазіргі уақытта экономикадағы пайыздың нақты мөлшерлемесі 2016 жылдың соңынан бастап алғаш рет нөл (базалық минус инфляция) құрайды. Алдағы айларда ол теріс аумаққа шығуы мүмкін.
- Бұл ретте базалық мөлшерлеме бойынша шешімдердің трансмиссия деңгейі ақша нарығында, корпоративтік несиелеу нарығында (2021 жылы берілген барлық бизнес несиелердің 24%-ы тиесілі бизнесті қолдаудың мемлекеттік бағдарламаларын қоспағанда), бөлшек қорландыру, БҚН-да жоғары болып қалуда.
- Бұл жеңілдікті несиелердің жоғары үлесіне (мыс., жеке тұлғалардың қарыздарының үштен бірі ипотекаға келеді), клиент үшін нарықтағы жоғары бәсекелестікке байланысты пайыздық маржаның төмендеуіне байланысты болуы мүмкін.
- Корпоративтік және бөлшек несиелеу беру нарықтарының жекелеген сегменттерінде нақты мөлшерлемелер теріс аймақта орналасқан. Мысалы, өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және байланыс секторларының қарыздары бойынша нақты мөлшерлемелер минус құрайды (-) 0,4%, (-) 2,7% және (-) тиісінше 4,8%; ипотекалық қарыздар бойынша-минус (-) 5,8% деңгейінде.
- Көп жағдайда геосаяси дағдарыс пен жүйедегі мөлшерлемелердің жалпы өсуіне байланысты корпоративтік борышты орналастыру көлемдері айтарлықтай төмендеді. Ағымдағы жылғы қаңтар-мамырда облигацияларды орналастыру көлемі 61,5 млрд теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті көрсеткіштен 6 есе төмен (366,3 млрд).
- Базалық мөлшерлеменің ұлғаюынан кейін ақша нарығы құралдары кірістілігінің өсуі және өтімділікті стерилизациялау олардың тартымдылығын едәуір арттырады, ұлттық валюта мен инфляцияға қысымды төмендетеді.

Базалық мөлшерлеме және оның өзгерістерін ақша нарығына беру *

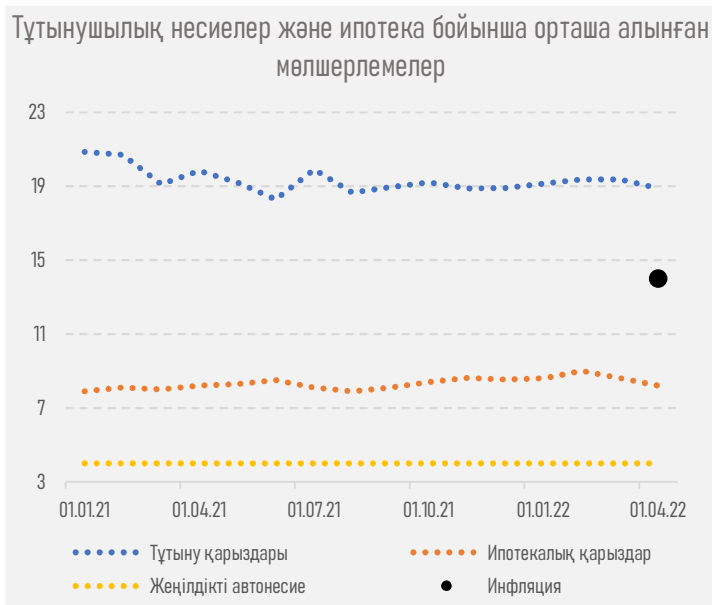
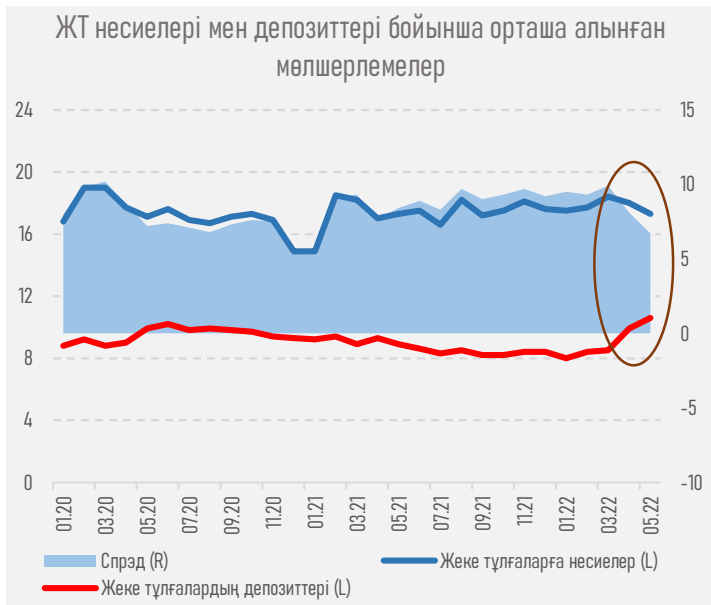

Корпоративтік несиелеу, қорландыру нарығына базалық мөлшерлеме бойынша шешімдердің трансмиссиясы *

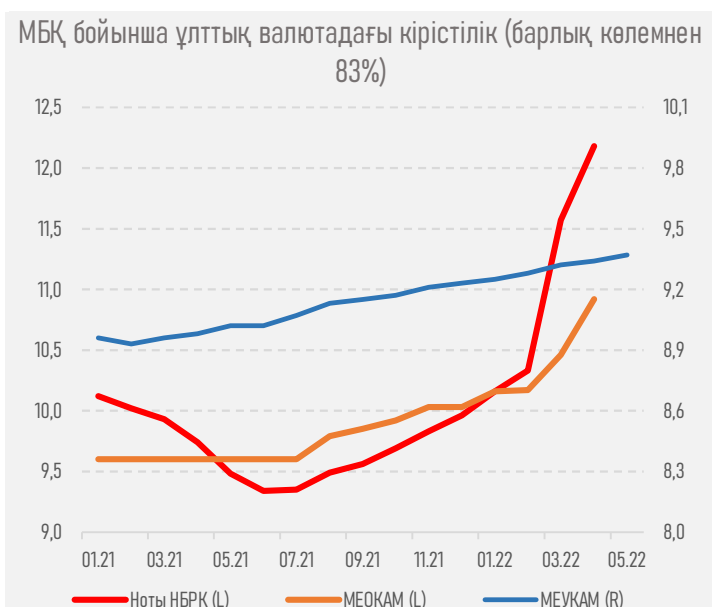

* Деректер көзі: ҚР Ұлттық Банкінің сайты, KASE

Бөлшек несие беру, қорландыру нарығына базалық мөлшерлеме бойынша шешімдерді трансмиссиялау*

Бағалы қағаздар нарығына базалық мөлшерлеме бойынша шешімдердің трансмиссиясы*

* Деректер көзі: ҚР Ұлттық Банкінің сайты, KASE

© Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы, 2022

Резюме

Экономикадағы инфляциялық қысым және инфляцияның нысаналы таргеттен ұзақ уақыт асып кетуі (4-6%) экономикадағы жиынтық сұранысқа базалық мөлшерлеме бойынша шешімдер трансмиссиясының тиімділігін шектей отырып, инфляциялық күтулердің одан әрі өсуіне ықпал ететін болады.

Экономиканың өсуін жеделдету кезінде (2021 жылдың қорытындылары бойынша 4% -бен салыстырғанда, қаңтар-мамырда 4,6% - ға дейін) монетарлық реттеуші үшін Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес елдегі бағаның одан әрі өсуін тежеу және қазақстандықтардың әл-ауқатын қолдау басымдық болып табылады.

Базалық мөлшерлеменің одан әрі артуы инфляцияға пәрменді әсер етпеуі мүмкін.

Мысалы, маусым айының басында сұралғандар сарапшылар оның одан әрі өсуін күтпеді, ал 12 айдан кейін инфляцияның орташа бағасы бір жылдан кейін 10,3%-ға (бұрын 11,7%) дейін төмендегеннен кейін оның 11,25% - ға дейін төмендеуін болжайды.

ҚҚҚ талдау орталығы валюталық, қор, тауар нарықтарындағы экономикалық жағдайдың әр түрлі кезеңділігіне экономикалық шолуларды, KASE эмитенттерінің, ҚР Ұлттық Банкінің, ҚР Ұлттық экономика министрлігінің, ҚР Қаржы министрлігінің, Мемлекеттік кірістер комитетінің статистикалық деректерін, сондай-ақ елдегі ағымдағы экономикалық жағдайға әсер ететін басқа да оқиғаларды үнемі дайындайды. ҚҚҚ талдау орталығының материалдарымен ҚҚҚ сайтында танысуға болады.